

som den ene Part kan faae, naar det viser sig, at han uden Grund har ladet møde ved Fuldmægtig, men Følgen vil blive den, at vedkommende Sagsfører reiser dette Spørgsmaal i enhver Sag for at opnaa Procesomkostningerne tilkjendte sin Part, og for at faae den anden Part idømt en ikke ganske lille Mulkt efter Plakat af 11te August 1819. Bøden er jo herefter som bekjendt fra 8 til 40 Kroner ved Underretten. Følgen bliver altsaa dels dette og dels en Procedure i enhver Sag, hvor der ellers ikke vilde behøves nogen Procedure. Jeg vil ikke tale om, at den Procedure, som saaledes vil fremkomme, dels let kan være ganske temerær og dels vil være af en temmelig uhyggelig Karakter, fordi den vil foranledige en Indgaaen i en Mand's private Forhold ved Spørgsmaal om, hvad han har taget sig for, og hvilke Forhindringer han har havt den Dag, han skulde møde i Retten, Noget, som det ikke altid er rart at dokumentere med Attester, Vidner eller paa hvilken Maade det nu skulde være. Derksom Parterne selv føre deres Sager og ikke bruge Sagsførere, saa vil Følgen blive den, at de overse denne Bestemmelse og glemme at føre Bevis, og saa faae de deres Mulkt, men er det i Sager af den Slags, hvor Dommeren skal vejlede Parterne — altsaa i Gjældsager under 200 Kroner —, saa skal Dommeren, selv om det er en Sag, der er fix og færdig den samme Dag, begynde at anstille en Undersøgelse og søge Bevis tilveiebragt for, at Parterne have havt lovligt Forfald, hvilket ikke er heldigt. — Endvidere skal jeg gjøre opmærksom paa en Særegenhed ved Forslaget, saaledes som det foreligger, idet der nemlig traar, at det skal: „for Fremtiden være Pligt for Retten, hvor ingen Paastand i saa Henseende er nedlagt, at undersøge, om nogen af Parterne uberettiget har benyttet Fuldmægtig til Møde under Forligsmæglingen.“ Dette staar ganske i Uimidelighed; men Følgen af, at det staar saaledes, vil altsaa ogsaa være den, at i saadanne Sager, hvor Forligsmægling foretages af Retten — og det er over Halvdelen af samtlige Retsager, hvilket jeg tidligere har tilladt mig at oplyse; ved Gjældskommissionen her i Kjøbenhavn er der omtrent 3,000 Sager om Aaret, hvilket næsten er Halvdelen af samtlige Retsager i Landet — i saadanne Sager kan Dommeren ikke, selv om Sagen forliges, unblade at idømme den Part, som har mødt uberettiget ved Fuldmægtig, en Bøde. Det er da noget af det Urimeligste, man kan tænke sig. Parterne møde, enten den ene eller begge ved Fuldmægtig, de ere enige om Sagen og indgaa Forlig for Retten, og saa skulle de dog alligevel idømmes en Mulkt. Saaledes som Forslaget foreligger her, kan det slet ikke gaa an, og jeg tror ogsaa, at de ærede Forslagsstillere ville indrømme, at det ikke har været deres Tanke, at, naar Parterne møde og forlige sig, de saa alligevel skulle anses med en Mulkt. Der staar der-

næst i Forslaget: „Ved Bedømmelsen af, hvad der skal anses som lovligt Forfald, blive Grundtætningerne i Pl. 30te Oktober 1798 og Pl. 31te December 1823 at følge.“ For det Første vil jeg nu bemærke, at det er en Unpiagtighed, naar der nævnes „Grundtætningerne i Pl. 31te December 1823“, thi der findes ingen Grundtætninger i den. Plakaten af 31te December 1823 er en ganske tør Udvidelse af Bestemmelserne i Plakaten af 30te Oktober 1798, hvori siges, at Forpligtelsen til personligt Møde udvides til Enhver, som bor indenfor 4 Miles Afstand fra Forligskommissionens Sæde. Dette er nu mindre vigtigt; men det, jeg egentlig vilde tillade mig at gjøre opmærksom paa, er, at Grundtætningerne i Plakaten af 30te Oktober 1798 netop ere af den Beskaffenhed, at de saa godt som aldrig ville fri Nogen for Bøde, naar han ubebliver eller lader møde ved Fuldmægtig for Forligskommissionen. Der staar nemlig i Plakaten af 30te Oktober 1798, at den, der ikke møder personligt, skal bevise, at det enten formedelst Sygdom har været ham umuligt at møde, eller at han har befundet sig i saadanne Omstændigheder, som Forretningsmand, Gaandteringsmand eller Husfader, at han ikke uden at udsætte sig for sienynligt og betydeligt Tab ved Forsømmelse af vigtige og uopsættelige Pligter selv kunne finde sig. Det er det, som Retten har at gaa efter, naar den skal bedømme, hvorvidt en Mand med Føie kan siges at have havt Grund til at blive borte eller ikke. Men det forekommer mig at være en uheldig Bestemmelse; thi hvor Mange kunne, naar de ere bleve borte, bevise, at de have udsat sig for betydelige eller sienynlige Tab. Det er nemlig ikke tilstrækkeligt, at det er et muligt Tab, men det skal være et Tab, som bestemt skal kunne forudses, og det skal derhos være et betydeligt Tab, eller ogsaa skal man have særlig vigtige og uopsættelige Pligter at udføre. Det forekommer mig, at, naar man vil gaa ind paa at inquirere om saadanne Forhold, gjør man et saadant Greb i den personlige Frihed, at det er Noget, som slet ikke stemmer med den nuværende Tids Anskuelse. Selve disse Grundtætninger forekomme mig altsaa uheldige, og det er vel ogsaa det, der, som jeg før antydede, har været Grunden til, at man efterhaanden er kommen bort fra disse Anskuelse. Som jeg før nævnde, ere de Sager, som behandles her i Landet, hovedsagelig Gjældsager; det blev oplyst her i Landsthinget forrige Gang, at $\frac{1}{10}$ af samtlige Retsager ere Gjældsager, og af disse Gjældsager behandles atter omtrent Halvdelen ved Kjøbenhavns Gjældskommission. Nu vil jeg dog spørge Enhver, der kender denne Ret, hvad det vil blive til, naar Retten, som ellers afgjør sine Sager med stor Hurtighed, og som selv mægler Forlig, skal ved enhver Sag undersøge om Parten har havt Grund til at møde ved Fuldmægtig eller ikke. Man tænke sig blot — jeg tror,